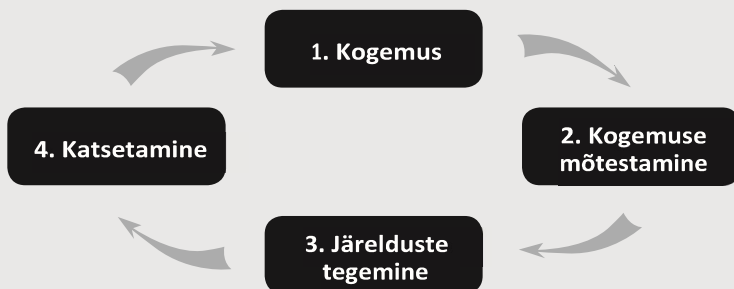

KUIDAS KOGUKONNAPRAKTIKA PÄEVIKUT KASUTADA?

Kogukonnapraktika on toonud Sind vabauhendusse uusi kasulikke teadmisi ja kogemusi omandama. Selleks, et Sulle praktilisel kuuldu, nähtust ja tehtust midagi päriselt “külge hakkaks”, ainult niisama praktilisel kohal käimisest ja praktikaülesannete kiirest sooritamisest ei piisa. Sest et **inimesed ei õpi mitte otse kogemusest, vaid sellest, mida tajutakse kogemusena**. Teisisõnu – **õppimine toimub läbi õpitu mõtestamise**.

KOGEMUSÕPE toetub õppija, kaasõppijate, õpetaja või teiste kogemusele. Õppe käigus arutletakse kogemuse üle, uuritakse kriitiliselt käitumist, sellega seotud mõtteid ja uskumusi. Nii saadakse teadlikumaks käitumise tagamaadest. Seejärel seostatakse uus kogemus ole masolevaga, paigutatakse see laiemasse taustsüsteemi, tehakse järeldused, vastatakse küsimusele, miks läks nii ja mitte teisiti. Nii luuakse uus teadmine, mille toel saab juba järgmisi kogemusi hankida. Läbides kõik etapid, saab kege teada, et tema igapäevases tegevuses muutus midagi, ta hakkab käituma uue malli järgi ning tänu sellele saab taas uusi teadmisi ja kogemusi hankida.

HEATEADA

(David Kolb, 1984)

Et Sinu kogemused kogukonnapraktikal ei jääks muljete ja hägusate mälestuste tasandile, täida kogu praktika vältel regulaarselt praktikapäeviku tabelit. See aitab Sul praktikakogemust detailides ja tervikuna jäädvustada ja analüüsida.

Hoia praktikapäevik kogu praktika vältel enda lähedal ja kirjapulk käepärast. **Praktikapäevik on Sinu isiklik töövahend:**

- jäädvustad olulise info ja tähelepanekud. Regulaarselt päevikut täites tagad, et Su praktikakogemus on vahetult ja täies mahus salvestatud ning hiljem annab kirjapandu praktikal toimunust ja täheldatust hea ülevaate. Nii saad lihtsasti praktikal kogetut nii detailides kui tervikuna analüüsida ja enda jaoks olulisi järeldusi teha;
- praktikapäevikus esitatatud küsimused aitavad Sul nii vabaühenduse töökorralduse kui enda käitumise juures tähele panna ja uurida aspekte, mille teadvustamine on oluliseks eelduseks mitmete väärt teadmiste ning sotsiaalsete ja organiseerimisoskuste omandamisel (vt. juhendist programmi oodatud õpitulemused);
- praktikapäevik aitab Sul täita ka Sinu olulist ülesannet anda praktika käigus vabaühendusele häid soovitusi, kuidas oma töid-tegemisi senisest veelgi paremini teha.

Teisalt on praktikapäevik töövahend ka Sulle koos juhendajaga. Kuigi kogukonnapraktika on Sinu projekt, sünnib see koostöös vabaühendusega ja juhendajal on selles oluline roll – nii Sinu praktika sisu kujundamisel kui praktikal tehtu ja saadud teadmiste mõtestamisel. Ka ootab vabaühendus Sinu värskeid ideid ja soovitusi oma tegevuse parendamiseks.

Sellepärast kasutategi praktika lõpus kokkuvõtval kohtumisel (või soovi korral iga olulisema praktikaetapi lõpus) toimunut analüüsides abivahendina ka Sinu täidetud praktikapäevikut: vaatate üle ja arutate läbi, mida vabaühenduse töökorralduse juures märkasid, mida olulist teada said ja milliseid soovitusi Sul vabaühendusele anda on; mida ise praktika käigus tegid ja ära tegid, kuidas see Sinu ja juhendaja arvates õnnestus – milles olid eriti tubli ja mille arendamiseks võiksid edaspidi sihilikult pingutada.

Vaadake üle ka Sinu isiklikud eesmärgid, mille praktika eel kirja panid, ja arutage, millised neist realselt teostusid, millised täitusid osaliselt ja mispärast osa nurjus. Kas seatud eesmärkidest lähtuvalt pead praktikat

enda jaoks õnnestunuks? Või õnnestus/ebaõnnestus praktika hoopis muudel põhjustel?

Praktika sooritamist kinnitab juhendaja allkiri. Selle põhjal, kui aktiivselt Sa vabaühenduse töösse panustasid, kuidas ülesandeid ja tekkinud tõrgeid lahendasid, kas ja kuidas omaalgatatud ideed ellu viisid, kuidas meeskonnas ja iseseisvalt töötasid ning vestlustes kaasa mõtlesid, märgib juhendaja Sulle praktikapäevikusse omapoolse iseloomustuse.

Juhendaja iseloomustus võib minna kasuks ka tulevikus soovituskirjana. Küsi luba juhendajalt seda niiviisi kasutada, siis tee sellest koopia/ pilt või lõika välja.

Praktikapäevik aitab sind ühiskonnaõpetuse analüüsitunnis ja muus õpetöös, mis võib olla kogukonnapraktikaga seotud. Täida seda jooksvalt, nii sa õpid protsessi kulgemist analüüsima ja lõpus ka hindama ning oma arengut märkama. See on oluline oskus mistahes tegevuste planeerimisel. Võta see alati tundi ja praktikale kaasa ning registreeri nähtu-kogetu-õpitu. Märgi ka tunnis teada saadud fakte ja arvamusi ning aruta neid oma juhendajaga.

Kogukonnapraktika perioodi lõppedes kannab ka õpetaja Sinu päevikusse omapoolse tagasiside, kus keskendub sellele, kuidas tema hinnagul Sina suutsid oma püstitatud eesmärgid täita, saadud kogemust analüüsida ja sellest õppida, kuidas rääkisid ja töötasid kaasa õppetöös ja milline oli Sinu pädevuste areng kogu perioodi jooksul, peegeldades ühiskonnaõpetuse tundides toimunut. Siinsamas annab õpetaja soovitusi, kuidas sa võiksid oma õppeprotsessi veel efektiivsemaks muuta, et võimalikult hästi kasutada koolivälisest õpet oma kooliõppes.

Praktikapäeviku täitmist alustagi sellest, et paned kirja eesmärgid, mille oma praktikakogemusele sead – tee seda enne praktikale minemist. Praktikapäeviku teisi osi täida praktikal kohapeal – ükski või juhendaja abiga – või n-ö jooksvalt kohe praktikategevuste järel.

ISIKLIKUD EESMÄRGID PRAKTIKALE

Mida peaksid kogukonnapraktika käigus teada saada, harjutama, ära õppima või proovima, et praktika järel oma praktikakogemusega ja iseenda panusega rahul oleksid? Mõtlege enda jaoks välja ja pane siia kirja vähemalt 5 eesmärki. Võid aluseks võtta järgmised hea eesmärgi tunnused:

Hea eesmärk on

PÕNEV

teeme põnevaid asju palju innukamalt kui igavaid

MÕÕDETAV

edusammude mõõtmine ja hindamine aitavad näha, kui palju on veel soovitud tulemuseni jäänud

PROOVILEPANEV

teeme tõenäolisemalt teoks neid asju, mille nimel peame ka pingutama, sest see annab tegevusele ja saavutusele suurema väärtuse

AJALISELT PIIRITLETUD

kui tahad midagi kindlasti ära teha, kirjuta tegevusele või tulemusele kuupäev juurde!

KOGUKONNAPRAKTIKA ANALÜÜS

KUIDAS TABELIT TÄITA?

Praktikapäeviku tabelisse tee märkmeid olulisemate tegevuste kohta, mida oled vaadelnud või ise teinud, mis olid Sulle huvitavad ja/või millest on Sul midagi õppida ja/või mis on vabaühendusele iseloomulikud. Kirjeldatavad tegevused võivad olla suuremad või väiksemad ettevõtmised ja ülesanded, näiteks praktika sissejuhatav kohtumine, vabaühenduse meeskonnakoosoleku protokollimine, töötoa ettevalmistus, plakati kujundamine, intervjuu vabaühenduse vabatahtlikuga, toidupakkide komplekteerimine, juhendi koostamine, võistlusraja ülesseadmine...

Sinu praktika vabaühenduses peaks kestma minimaalselt 15 tundi, võimalusel vähemalt 3 päeva 2-4 nädala vältel. Seda on vaja selleks, et sinu praktikakogemus oleks sisukas ja mitmekülgne ning saaksid vabaühenduse ellu pisutki sulanduda. Kui leiate juhendajaga, et tegevuste lõpetamiseks on vaja rohkem aega või soovid teha ühenduse jaoks rohkemat ja pikemalt – leppige selles juhendajaga jooksvalt kokku. Ära jäta kokku lepitud tegevusi lõpetamata.

Kirjeldus – Pane kirja tegevus, mida vaatlesid või mida ise tegid, ja kirjelda selle erinevaid aspekte, mis tunduvad Sulle olulised (nt. mida tehti? kuidas? kes tegi? kus? kui kaua?...). Lisa tegevuse kuupäev ja Sinul tegevuseks kulunud tundide arv.

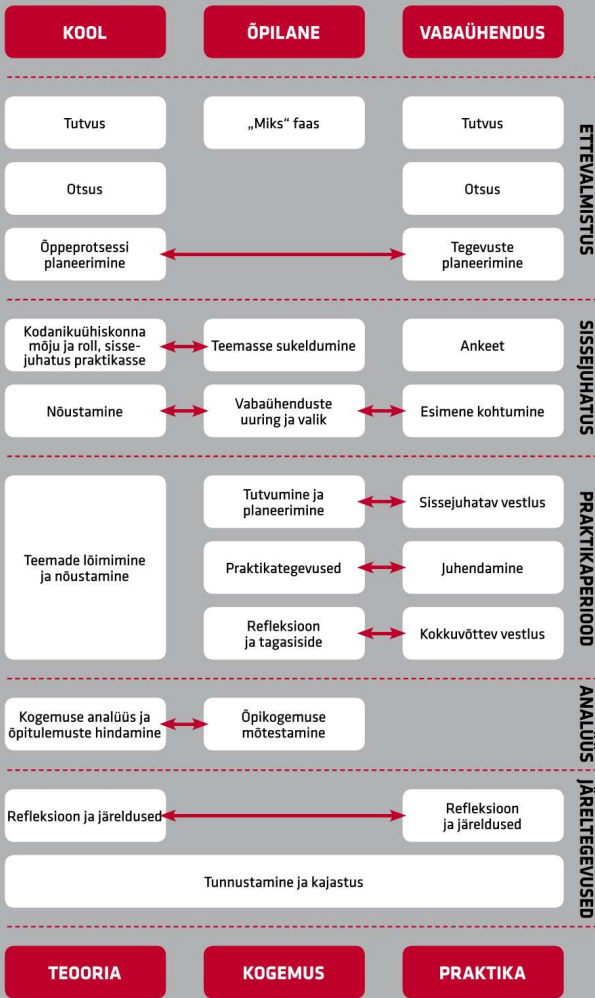
Hinnang – Kui tõhus on see tegevus eesmärgi saavutamisel? Mis põhjustel?

Soovitused – Kas ja mida peaks vabaühendus tegema teisiti, et tegevus paremini õnnestuks ja/või paremini eesmärki saavutada aitaks? Enda tehtu analüüsimisel pane kirja, mida oleksid ka ise saanud paremini teha.

Mida õppisin – Milliseid uusi teadmisi ja/või oskusi said? Või muutus Su suhtumine millessegi?

Kus saan rakendada – Too näiteid, kus saad saanud teadmisi/oskusi edaspidi rakendada (mõnes õppeaines? tööintervjuul? MTÜ-d luues? meeskonda moodustades? tegevuse eelarvet planeerides? hobina? vabatahtlikuks tegevuseks kohta otsides ...)?

KOGUKONNAPRAKTIKA PROTSESS

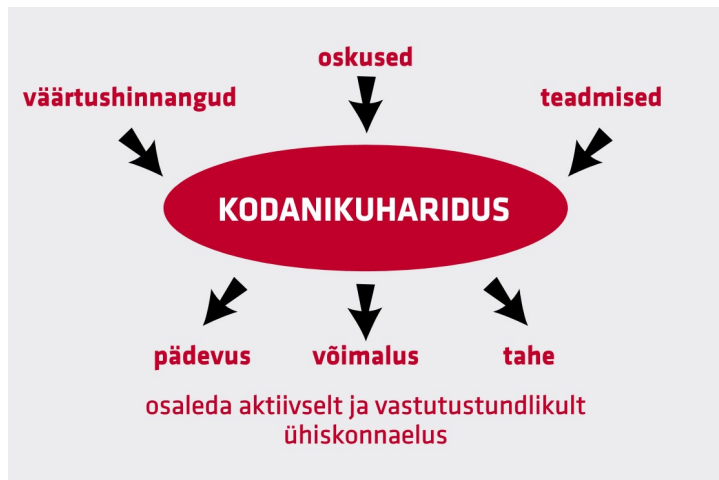

KODANIKUHARIDUSEST

Kui ühiskondlikult on kokku lepitud kodanikuühiskonna ideaalis, kus inimesed on aktiivsed ja hoolivad ning väärtustavad osalemist, tuleb sellise ühiskonna kujunemiseks ka tingimused luua.

Osalemisvõimalustest üksi ei piisa ja vaja on, et inimestel oleks piisavalt oskusi ja tahtmist olla algatajaks ja eestvedajaks ning töötada selle nimel, et probleemid leiaksid lahenduse või et erinevate arvamuse ning huvidega oleks otsustamisel arvestatud. Sellele saab anda tõuke targalt korraldatud kodanikuharidusega.

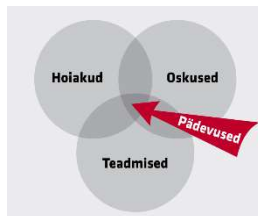
Kõik teadmised, oskused ja väärtused, mis on vajalikud aktiivse kodanikuna ühiskonnas osalemiseks, ja nende kujunemise protsess on kogumina kodanikuharidus.

Kodanikuhariduse tulemuslikkus väljendubki muu hulgas kodanike aktiivsuses ja osalemises. Kui loome teadlikult piisavalt võimalusi selleks, et me inimesed on aktiivsed ning tahavad, saavad ja oskavad aruteludes ja lahenduste loomises osaleda, saab ühelt poolt kodanikuühiskond tugevamaks, teisalt ka demokraatlik kultuur kestmaks.

Kogukonnapraktika arendab heaks kodanikuks saamiseks olulised teadmised, oskused ja hoiakud, nn pädevused:

- algatusvõimet ja ettevõtlikkust,
- sotsiaalset ja kodanikupädevust,
- kultuuriteadlikkust ja kultuurilist eneseväljendust,
- õppimisoskust

Algatusvõime ja ettevõtlikkus viitavad võimele mõtteid tegudeks muuta. See eeldab loominguilist, uuendusmeelsust ja riskivalmidust, samuti oskust võimalusi märgata, tegevust kavandada ja kavandatut ellu viia. Ettevõtlik inimene saab iseendaga hakkama ja suudab juhtida muutusi, mis on arenguks vajalikud.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus tähistavad hoiakuid, oskusi, teadmisi ja käitumisviise, mis võimaldavad inimesel erinevates ühiskondades edukalt elada, töötada ja vabatahtlikuna panustada. Selleks peab piisavalt hästi tundma kohalikke käitumisreegleid, tavasid ja kõneldavaid keeli, et suuta mõista ja väljendada tundeid, arvamusi, fakte ja mõisteid. Kodanikupädevus on teadmised poliitika ja sotsiaalvaldkonnast, mis võimaldavad oma kodanikuõigusi täielikult kasutada.

Kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus lisavad eelnevale oskuse hinnata ideede, kogemuste ja emotsioonide loovväljendust, olgu see seotud meedia, muusika, näitekunsti, kirjanduse või kujutava kunstiga.

Selleks et inimesel oleks võimalus ja tahe end tänapäeva kiiresti muutavas ühiskonnas indiviidina ja kogukonnaliikmena teostada, hästi hakkama saada ning ühiskonnaelu kujundamises aktiivselt osaleda, peab ta pidevalt õppima. Vajadus selle järele on ajaga pidevalt kasvanud. **Õppimisoskus** on teadmiste omandamise oskus. See eeldab teadlikkust õpiprotsessist, vajadustest ja võimalustest ning võimet kõrvaldada takistused eduka õppimise teelt.

Õppimisoskus hõlmab suutlikkust omandada uusi teadmisi ja oskusi, neid töödelda ja eelnevaga seostada; samuti oskust leida sobivad juhendajad ja nende abi kasutada. Nende omadustega õppija suudab varemõpitule tuginedes omandada uusi teadmisi ja oskusi kodus, tööl ja koolis ning neid oskusi ka kasutada.

Isiklik, kultuuridevaheline, sotsiaalne ja kodanikupädevus

- Oskus suhelda kohasel viisil sõprade, pere ja kolleegidega
- Oskus käia läbi eri taustaga inimestega
- Oskus lahendada konflikte konstruktiivsel viisil
- Ülevaate omamine sellest, mis toimub sinu külas – kogukonnas, linnas, riigis, Euroopas ja maailmas
- Teadmised demokraatia, kodanikuühiskonna ja inimõiguste kontseptsioonide ning ideede kohta
- Osalus ühiskonnaelus

Kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus

- Oskus hinnata ideede, kogemuste ja emotsioonide loovväljendust
- Kõik, mis on seotud meedia, muusika, näitekunsti, kirjanduse, kujutava kunstiga jne, ning nende kaudu väljendatud loomingu

VÕTMEPÄDEVUSED

Suhtlus emakeeles

Suhtlus võõrkeeltes

Matemaatikapädevus

Infotehnoloogiline pädevus

Algatusvõime ja ettevõtlikkus

- Võime tegutseda oma ideede elluviimise nimel
- Loovus ja uuenduslikkus
- Julgus riskida
- Projektjuhtimisoskused

Õppimisoskus

- Oskus korraldada oma õppimist
- Oskus vastutada oma õppimise eest ja sellega seotud takistustest üle saada
- Oskus analüüsida ja hinnata oma õpitulemusi

NOOR
Hea Kodanik

HEAKODANIK.EE/KOGUKONNAPRAKTIKA

